ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA A-IX-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL

DOSAR NR. 2522/2/2019

SENTINŢA NR. 658
Şedinţa publică din data de 22 octombrie 2019
Curtea constituită din:
Preşedinte - Ioana Laura Toma-Dăuceanu
Grefier – Ionica Popescu

Pe rol se află judecarea cauzei formulată de reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII în contradictoriu cu pârâtul IFTIMIE DUMITRU , având ca obiect „constatare colaborator al securităţii".

Dezbaterile au avut loc în şedinţa publică din data de 08.10.2019 şi au fost consemnate în încheierea de şedinţă de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta sentinţă, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunţarea la data de 22.10.2019 când, în aceeaşi compunere, a dat următoarea sentinţă:

C U R T E A

Deliberând asupra cauzei de faţă, constată următoarele:

1. Obiectul cererii de chemare în judecată

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanţe la data de 02.05.2019, reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII a solicitat în contradictoriu cu pârâtul IFTIMIE DUMITRU să constatate existenţa calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe dl. IFTIMIE Dumitru, născut la 13.04.1954, în com. Ştefan cel Mare, jud. Vaslui, fiul lui Gheorghe şi Elena, domiciliat în comuna .... , judeţul Vaslui.

În motivare reclamanta arată că verificarea pârâtului a fost declanşată în baza art. 3 lit. g), coroborat cu art. 5 alin. (1) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008, ce stabilesc obligaţia Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii (C.N.S.A.S.) de a verifica din oficiu, sub aspectul constatării calităţii de lucrător sau de colaborator al Securităţii, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnităţile sau funcţiile prevăzute la art. 3 lit. b)-h1) din acelaşi act normativ.

Aşa cum rezultă şi din cuprinsul notei de constatare nr. DI/I/1492/26.10.2018, dl. IFTIMIE Dumitru a activat în calitate de colaborator al Securităţii în perioada f979-f988, cu numele conspirativ de colaborator „Năstase", fiind recrutat cu angajament nedatat, probabil 1979, întocmit şi semnat olograf cu numele real (dosar nr. R 401786, f. 19).

Conform Notei de analiză a activităţii titularului, în perioada aprilie 1979 - octombrie 1980, acesta a semnat 16 note informative, dintre care 4 au fost pe linie de securitate, f. 15, în noiembrie 1981, titularul a fost preluat de către organele de securitate, considerându-se că este util în problema învăţământ (dosar nr. R 401786, f. 14). El a rămas în legătura subofiţerilor de la Postul de Miliţie al com. Ştefan cel Mare, activitatea acestora din urmă fiind subordonată ofiţerilor de la Serv. I. U.S. Vaslui (Inspectoratul Judeţean de Securitate, n.red.).

Între 1981-1983, titularul a furnizat informaţii despre „suspecţi daţi în atenţie /.../şi despre unele stări de spirit negative de la locul de muncă”, în atenţia sa a fost, în special, colegul de serviciu L.I.V. (dosar nr. R 401786, f. 4, 5,11).

Pe parcursul colaborării cu Securitatea, dl. IFTIMIE Dumitru a furnizat informaţii prin care se denunţau activităţi potrivnice regimului totalitar comunist precum comentarii negative la adresa relaţiilor sociale, economice şi politice din ţara noastră sub regimul comunist. Informaţiile furnizate de domnul IFTIMIE Dumitru au vizat îngrădirea dreptului la viaţă privată (art. 17 din Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice).

În concluzie, reclamanta apreciază că este dovedită existenţa calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe dl IFTIMIE Dumitru, analizând relevanţa, în lumina prevederilor art. 2 lit b) teza I din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008, a materialelor reţinute în nota de constatare nr. DI/I/1492/26.10.2018.

Faţă de conţinutul acestor documente, reclamanta arată că orice contestare a deciziilor politice luate de conducerea comunistă, atât la nivel central, cât şi la nivel local, reprezenta o atitudine potrivnică regimului totalitar comunist. Mai mult, comentariile legate de nivelul de trai reprezintă atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, fiind de notorietate faptul că, anii *80 au fost guvernaţi de o politică restrictivă în toate domeniile, inclusiv în cel alimentar.

Astfel, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca, pe de o parte, să excludă denunţurile care, de obicei, rămâneau fără urmări asupra celui denunţat, şi, pe de altă parte, să excludă şi denunţurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică.

În consecinţă, dacă denunţarea unei conduite era potenţial nocivă pentru cel denunţat şi, în plus, un astfel de denunţ nu şi-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că este o conduită potrivnică regimului comunist. O interpretare contrară, restrictivă, care ar înţelege prin „atitudini potrivnice regimului” doar manifestarea explicită a dorinţei persoanei denunţate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunţat în egală măsură atitudini a căror incriminarea era tipică regimurilor dictatoriale.

Pentru argumentele expuse, prima condiţie impusă de legiuitor în constatarea calităţii de colaborator, este asigurată.

Cu privire la a doua condiţie, reclamanta arată că nu se poate reţine că furnizarea unor informaţii de asemenea natură nu a fost făcută conştient, având reprezentarea clară a faptului că relatări precum cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. Pârâtul nu putea să cunoască în momentul redactării notelor informative dacă Securitatea avea sau nu cunoştinţă de situaţiile pe care acesta urma să le denunţe. Atât timp cât pârâtul nu a luat în calcul şi ipoteza în care Securitatea nu ar fi cunoscut situaţia denunţată, rezultă că pârâtul nu a menajat interesele persoanei denunţate, nu a avut o atitudine precaută şi nici de protejare a celui denunţat.

În concluzie, informaţiile furnizate de domnul IFTIMIE Dumitru au vizat îngrădirea dreptului la viaţă privată (art. 17 din Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice).

Nu în ultimul rând, pentru a avea o imagine cât mai exactă a relaţiei pârâtului cu securitatea (inclusiv caracterizarea acestuia în calitate de colaborator, precum şi avantajele materiale ale acestuia de pe urma colaborări cu Securitate), relevante sunt şi Notele cu privire la analizarea informatorului „Năstase” datate 21.01.1982, respectiv 26.01.1983.

Pentru aceste motive, solicită constatarea existenţei calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe domnul IFTIMIE Dumitru.

În drept reclamantul a invocat OUG nr. 24/2008.

2. Poziţia procesuală a pârâtului

Prin întâmpinarea depusă la data de 30.05.2019, pârâtul a solicitat solicită respingerea

acțiunii ca neîntemeiată arătând că a scris respectivele note și angajament pentru a-i face o favoare numitului .... el fiind și cel care i le-a dictat.

3. Asupra fondului

Dispozițiile art. 2 lit. b) ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, definesc noțiunea de colaborator al Securității ca fiind *„persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului".*

Din înscrisurile existente la dosar, reiese că *pârâtul a furnizat informații Securității, iar acestea se referă la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, fiind prin urmare îndeplinită prima condiție impusă de dispozițiile art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008.*

În acest sens, Curtea reține angajamentul luat de a colabora cu organele Securității – f. 55 și notele informative din data de 22.10.1981 și 19.01.1982 furnizate de pârât cu numele conspirativ „Năstase" asumat prin angajamentul luat – f. 65-68. Curtea nu va avea în vedere celelalte note informative invocate de către reclamantă întrucât acestea sunt dactilografiate și nu poartă semnătură olografă a pârâtului astfel încât nu se poate stabili cu certitudine că acestea emană de la pârât.

Astfel, conform notelor informative din data de 22.10.1981 și 19.01.1982:

„Sursa vă informează asupra numitului .... următoarele: având posibilitatea de a discut în diferite împrejurări cu cel în cauză se arată atras de problemele politice americane motivând că pentru documentare a vizitat ambasadele americană și engleză de unde a primit unele cărți privind situația și istoricul acestor țări. Avînd predilecte spre elogierea situației din Occident susține că în străinătate este mai bine iar în pregătirea elevilor aplică metode neconforme cu regulamentul din învățământ iar copiii nu-i numește după numele lor ci după nume străine date de el."

„Sursa vă informează că anterior a avut o discuție cu cel în cauză referitor la condițiile de realizare a omului în țara noastră. El a afirmat că nu toți sunt apreciați în țară la noi la adevărata lor valoarea și că doar în Occident acest lucru se poate realiza. Ca exemplu, a dat pe un anume .... de care spunea că în țară s-a privit ca un nimic pe cind plecind în străinătate a ajuns cineva și s-a realizat după dorințele lui. A afirmat că are un unchi in RFG tot .... care este scriitor (...) În școală au fost unele discuții neprincipiale intre el și tov. prof. de lb. română căreia căuta să-i submineze autoritatea de profesoară și diriginte la clasa pe care o conduce sub motiv că pedepsele care le aplică nu ar fi prevăzute de Reg. Școlar".

Sunt corecte aprecierile reclamantului, conform cărora, furnizarea unor informații de această natură se referă la activități îndreptate împotriva regimului comunist. Comparațiile dintre condițiile de trai din Europa capitalistă și cele din România comunistă au constituit pentru organele de Securitate, întotdeauna, motive de deschidere a unor dosare de urmărire informativă. Este cunoscut faptul că propaganda oficială a partidului punea accent pe superioritatea regimului comunist în detrimentul celui capitalist, considerat exploatator, în consecință și asemenea comentarii se referă la atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

De asemenea, în mod corect arată reclamantul faptul că este de notorietate împrejurarea că statul comunist încerca să limiteze relațiile neoficiale dintre cetățenii români și cei străini întrucât, prin astfel de contacte, cetățenii români puteau veni în contact cu ideile care circulau în lumea liberă și care nu erau foarte bine cunoscute în țară, iar cetățenii străini puteau cunoaște adevărata situație cu privire la condițiile de viață din România ori cu privire

la gradul de respectare a drepturilor omului la noi în țară, situații care, evident, difereau profund față de cele prezentate de propaganda oficială a regimului.

Şi în opinia prezentei instanțe, aspectele relatate de pârât au evidențiat în esență poziția ostilă/atitudinea dușmănoasă a celor urmăriți față de politica partidului și statului, a conducerii acestora, față de regimul comunist, vădind interesul pentru opiniile celui vizat relativ la aspectele menționate, pentru anturajul acestuia, pentru opiniile și opțiunile politice ale acestuia.

Acest interes, pus în practică prin informarea organelor Securității, coroborat cu urmările ce ar fi putut fi antrenate împotriva celui vizat probează un mecanism specific de supraveghere polițienească extrem de intrusiv în viața privată a celui urmărit și o grevare a dreptului la viață privată, a exercitării libertății de exprimare, de opinie și de conștiință, a libertății religioase, adică exact a acelor libertăți care conturează personalitatea unui om, care dau măsura demnității acestuia, grevare care – în raport de sistemul de valori al fiecăruia dintre cei vizați – poate echivala cu o suprimare efectivă a acestor libertăți.

Această acțiune a pârâtului, care a implicat urmărirea îndeaproape a vieții unei alte persoane, dar și opiniile acesteia, precum și relatarea acestora și a discuțiilor purtate, constituie activități prin care s-au suprimat/îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului, și anume: *dreptul la viață privată care implică în mod inerent dreptul la libera exprimare*.

Aşa cum reiese din documentele anexate, activitatea pârâtului se remarcă prin acțiuni ce au ce au avut ca efect îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, respectiv dreptul la viața privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, dreptul la libertatea cuvântului prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965 coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

Constatând aceste aspecte, rezultă în mod evident că prin activitățile desfășurate, pârâtul a adus atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor, recunoscute și garantate de legislația în vigoare la acea dată, prejudiciind grav statutul persoanelor urmărite.

În consecință, instanța reține că și *a doua condiție prevăzută de dispozițiile art. 2 lit. b) din OUG 24/2008 este îndeplinită în sensul de a fi vizată îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului*, și anume prin informațiile furnizate organelor Securității, pârâta a adus atingere dreptului la viață privată și la libertatea cuvântului.

Pârâtul nu contestă paternitatea notelor informative și nici angajamentul scris și semnat, ci invocă împrejurarea că informațiile furnizate au fost dictate de plt. .... căruia i-a făcut o favoare.

Curtea apreciază aceste apărări ca fiind neîntemeiate.

Sub un primul aspect, pârâtul nu susține afirmația făcută cu nicio probă propusă în condițiile legii de procedură civilă.

Sub cel de-al doilea aspect, și dacă apărările astfel cum au fost formulate ar fi fost dovedite, acestea nu ar fi justificat respingerea cererii de chemare în judecată întrucât cazul învederat de pârât, nu reprezintă o cauză de exonerare având în vedere vârsta și capacitatea de discernământ a pârâtului.

În acest sens, se rețin dispozițiile art. 2 lit. b tezele a II-a și a III-a din OUG 24/2008, în conformitate cu care:

„Persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată, nu este considerată colaborator al Securității, potrivit prezentei definiții, iar actele și documentele care consemnau aceste informații sunt considerate parte a propriului dosar. Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani,

nu sunt avute în vedere de prezenta definiție, în măsura în care se coroborează cu alte probe".

Întrucât cauzele de exonerare sunt expres și limitativ prevăzute de lege, instanța nu poate primi apărările pârâtului în sensul că acesta ar fi fost constrâns să furnizeze informații.

Pentru aceste considerente, fiind îndeplinite toate condițiile legale evocate anterior, instanța apreciază că prezenta acțiune este întemeiată, urmând a o admite în temeiul art. 11 rap. la art. 2 lit. b din OUG 24/2008.

În consecință, va constata calitatea de colaborator al Securității în privința pârâtului.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE

Admite cererea formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII cu sediul în București, str. Matei Basarab nr. 55-57, Sector 3 în contradictoriu cu pârâtul IFTIMIE DUMITRU domiciliat în comuna .... județul Vaslui.

Constată calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare, cererea de recurs urmând a se depune la Curtea de Apel București – Secția a IX-a de contencios administrativ și fiscal.

Pronunțată astăzi, 22.10.2019, prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței.

PREȘEDINTE — Ioana Laura Toma-Dauceanu

GREFIER — Ionica Popescu

Red. I.L.T.D. /4.ex.

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA Contencios administrativ și fiscal

Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei instanțe Nr. 25222/2/2019 se legalizează de noi.

GREFIER ȘEF,

S-a anulat chitanța/foaia de vărsământ Nr. .... scutit taxă ..... în sumă de .... lei

GREFIER ȘEF,

Definitivă prin neatacare la data de 13.12.2019.